

V. U.: Eddy Praet
Watermolenstraat 115
9500 GERAARDSBERGEN
Tel: 054415950

TUINIEREN

MAANDBLAD (verschijnt niet in augustus)

Maand: **januari 2019**
Postkantoor GERAARDSBERGEN I
P 508040

**KONINKLIJKE MAATSCHAPPIJ
WERK DER VOLKSTUINEN vzw
GERAARDSBERGEN**

Voorzitter: André Depelseneer
Zikastraat, 85 9500 Geraardsbergen
Tel.: 054411906
Rekeningnummer: **BE29 0010 4554 0364**
volkstuinten.gbergen@gmail.com
www.volkstuinengeraardsbergen.be

PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE

Stap boordevol vertrouwen in het nieuwe jaar

*Moge het nieuwe jaar u:
Tijd geven om van de kleine dingen te genieten,
Rust om stil te staan bij de mooie momenten,
Sterkte om tegenslagen te verwerken,
Vriendschap om je hart te verwarmen,
Humor om wat somber is te kleuren,
Een glimlach om elke dag mee te beginnen.*

Het bestuur wenst u veel geluk, liefde en een goede gezondheid voor 2019!

Ook wensen we alle tuinders een goede oogst van gezonde gewassen (en een sterke rug ...)!

Volgende activiteiten

- **Vrijdag 25 januari 2019 om 19h30** in zaal Sint-Bavo, Hoge Buizemont 165 te Geraardsbergen: voordracht over de geschiedenis van het dubbelfeest 'Krakelingen en Tonnekensbrand' door **Philip De Temmerman**.

Bij het begin van 2019, wensen wij aan iedereen het allerbeste toe en blikken we dankbaar en tevreden terug naar het voorbije jaar. Deze avond willen we echter nog veel verder teruggaan, nl. naar de historiek van de 15de eeuw & het ontstaan van het Immaterieel Cultureel Erfgoed, een erkenning die in 2010 aan de februarifeesten in Geraardsbergen werd verleend.

Niemand anders dan **Philip De Temmerman**, lid van het Krakelingencomité in Geraardsbergen, kan ons beter informeren over de inhoud en de bedoeling van dit Cultureel Erfgoed: het Krakelingenfeest en Tonnekensbrand.

Hij neemt ons mee naar de samenstelling van het Krakelingencomité in 1991. Gedurende een gans jaar wordt er hard gewerkt en nagedacht over de organisatie van het feest en de opbouw van de stoet, waarin de vier natuurelementen de leidraad vormen. Tonnekensbrand op de Oudenberg om 20 uur vormt het laaiende orgelpunt. Terwijl volksdansen of vuurspuwers voor sfeer zorgen, verjaagt het vuur de winter en verwelkomt de nakende lente. In de deelgemeenten wordt Tonnekensbrand met een kleiner vuur beantwoord, "Walmkenbrand" genaamd. Sommige vuren zijn zichtbaar van op de top van de Oudenberg.

Als afsluiter vat een korte film alles nog eens samen.

En wie nu eindelijk eens dé waarheid achter de sage van Walter Van Edingen wil te weten komen, mag zeker niet ontbreken op deze historische avond!

Iedereen is van harte welkom, inkom gratis.

Verder op de agenda van 2019

- **Vrijdag 22 februari 2019:** voordracht over 'Rozen' door de heer Van Santen
- **Vrijdag 8 en zaterdag 9 maart 2019:** bedeling van de groepsbestellingen.
- **Vrijdag 22 maart 2019:** voordracht over 'Yacon' door Guy De Kinder

Sint-Jozefsinstituut " 't Karmelieten "

Karmelietenstraat 57
9500 Geraardsbergen

tel: 054/41 07 10 – 054/412 412

BuBaO De Mozaïek

Boelarestraat 3
9500 Geraardsbergen
tel: 054/41 83 50

In memoriam

Op 4 januari 2019 overleed mevrouw Elza Schollaert, moeder van Michel Marquebreuck, lid van onze vereniging. In naam van alle leden biedt het bestuur aan de familie zijn innige deelneming aan.

Hernieuwing lidmaatschap (laatste oproep)

U wordt lid van onze vereniging door contante betaling of storting van het vereiste bedrag op rekeningnummer BE29-0010-4554-0364.

- Het lidmaatschap voor particulieren bedraagt 11 €
- Voor een tuintje in de Sint-Martensstraat betaalt u 33 €
- Voor een tuintje op Sportkring betaalt u 31 €
- Per extra tuintje betaalt u op de groepstuin van de Sint-Martensstraat 17 €, op Sportkring 15 €
- Voor een tuintje, waarop een tuinhuis van de vereniging staat, betaalt u jaarlijks 25 € huurgeld
- We bevelen ook aan de particulieren het abonnement op het magazine "Tuinhier" aan. Hiervoor betaalt u 16 €. Samen met het eerste nummer van het 'Tuinhier' magazine (in februari), ontvang je ook de 'Tuinhier' lidkaart. Met deze kaart geniet je korting bij diverse tuincentra (o.a. Eurotuin, Kruiden Claus, ...) en handelaars, bezoek je aan verminderd tarief sommige (tuin)evenementen, ... en krijg je doorheen het jaar nog een pak andere voordelen aangeboden. Voor een volledig overzicht verwijzen we naar de website van 'Tuinhier': <http://www.tuinhier.be/nl/lid-worden>.

Wie vóór einde januari zijn lidgeld nog niet betaald heeft, wordt geschrapt uit ons ledenbestand. Het bestuur dankt u alvast voor uw medewerking.

Graag herinneren we er u aan dat u, op vertoon van uw lidkaart van Volkstuinen Geraardsbergen, korting krijgt in volgende handelszaken: Brico (Astridlaan 68, 10%), Dauwe Guy (Zikastraat 94, 10%), Flora (Edingseweg 365, 10%), Tuin & Machines (Astridlaan 170, 10%).

Compost voor een prikje

Lieve Verclayen, lid op de groepstuin in de Sint-Martensstraat, meldt ons dat in de zorgboerderij 'de Kleppe' in Everbeek compost verkrijgbaar is. Tegen een kleine vrije bijdrage wordt het zelf aan huis gebracht. De boerderij huisvest konijnen, kippen, geiten en varkens. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met Lieve, via e-mail (lieveantoine@hotmail.com) of telefoon (0470054537).

Ter info: de Kleppe is een voormalig klooster, omgebouwd tot, voor groepen en gezinnen, toegankelijke vakantiehuizen met een eigen keuken en leefruimte. Ze delen samen een grote prachtige tuin. De Kleppe is een centrum waar toerisme en vrije tijd, welzijn en zorg en sociale tewerkstelling voor kwetsbare doelgroepen hand in hand gaan.

Interessante weetjes over de elektrische fiets

- Kenmerkend voor de elektrische fiets (e-bike) is de trapondersteuning. De mate van ondersteuning wordt bepaald door een sensor, die aan de motor meldt hoeveel ondersteuning er gegeven moet worden. Het kan voor de keuze van uw e-bike belangrijk zijn om te weten dat een e-bike verschillende types sensoren kan hebben:
  - Rotatiesensor: alle elektrische fietsen zijn hiermee uitgerust. Van zodra je begint met trappen, stuurt de rotatiesensor een signaal naar de motor en start de ondersteuning. Deze directe ondersteuning verloopt vrij gelijkmatig, omdat de ondersteuning er altijd is wanneer je fietst. Maar ze is minder nauwkeurig afgestemd op jouw handelingen (je hoeft niet harder te trappen om meer kracht van de motor te vragen).
  - Krachtsensor: sommige elektrische fietsen hebben naast een rotatiesensor ook een krachtsensor. Zoals de naam al aangeeft, zorgt deze sensor er voor dat de ondersteuning aangepast is aan de 'trapkracht'. Dus hoe harder je op de pedalen duwt, hoe zwaarder de mate van ondersteuning zal zijn. Een e-bike met krachtsensor geeft een nog natuurlijker rijervaring dan een fiets met enkel een rotatiesensor, omdat de fiets nauwkeuriger reageert op je handelingen. Dit kan handig zijn bij situaties zoals 'tegen een heuvel op fietsen' of 'bij het starten uit stilstand na bijvoorbeeld een stoplicht'.

- o Alle e-bike motoren berekenen de fietssnelheid, omdat de ondersteuning wettelijk moet stoppen bij 25 km/u (45 km/u bij speed-pedelecs of hi-speeds). Een **snelheidssensor** (of versnellingsensor) kan er, in combinatie met de andere sensoren, voor zorgen dat de ondersteuning nog nauwkeuriger wordt afgestemd. Het is dus een handige aanvulling op een e-bike met een rotatiesensor of met een rotatie- en krachtsensor, maar niet essentieel.
- De **motor** is veruit het belangrijkste onderdeel van uw elektrische fiets omdat hij voor 80% het comfort bepaalt. De motor van een e-bike kan in het voorwiel, achterwiel of in het midden bij de trapas zitten. Al deze drie plekken hebben zo hun eigen voor- en nadelen. Een Bosch motor zit altijd in het midden van de fiets verwerkt. Er zijn verschillende Bosch motoren, die zich onderscheiden door het verschil in 'trekkracht' (koppel), dat uitgedrukt wordt in Nm (Newtonmeter). Zo is er bvb. in het gamma, met een batterijvermogen van 250 W, een motor beschikbaar met een koppel van 40, 50, 63 of 75 Nm. Voor onze heuvelachtige streek is een motor met een koppel van 63 Nm aangeraden, een lagere waarde (zeker 40) is te zwak.
- Even verder inpikken op de **batterij**, die zorgt voor de voeding van de motor. Naast de eerder vermelde 250 W batterij zijn er ook met een vermogen van 300, 400 of 500 W. De gemiddelde actieradius voor deze zijn respectievelijk: 60 à 80 km, 80 à 100 km en 100 à 120 km. Een batterij is opgebouwd uit verschillende cellen in serie. Een kapotte cel maakt de batterij onbruikbaar, maar zo'n cel kan wel vervangen worden zodat de batterij in principe herstelbaar is. Een goede (merk)batterij kan tot meer dan 500 oplaadbeurten hebben, die best op kamertemperatuur gebeuren. Het is raadzaam om de batterij niet leeg te rijden en ook te vrijwaren van vorst en hevige zon. Dit alles komt de levensduur ten goede.
- Een degelijk **onderhoud** (door een vakman) is aangewezen om de 6000 km en kost ongeveer 220 €. Het is uiteraard nodig om regelmatig bvb. de remmen en de ketting te controleren. Zo onderhoudt u best de ketting: eerst ontvetten, afwassen met detergent, afspoelen (met warm water) en dan oliën.

Nog een laatste tip indien u de aanschaf van een elektrische fiets overweegt:
DOE ALTIJD EERST EEN TEST!

Winterslapers

Wereldwijd zijn vleermuizen met meer dan 1150 soorten! Het zijn hoog ontwikkelde zoogdieren die een unieke plaats in ons belangrijk ecosysteem innemen. Vertrouwend op hun 'echolocatie' scheren ze moeiteloos doorheen de avond, de nacht en de vroege ochtend. Door gebruik te maken van hoogfrequentie geluiden (> 20 kHz) lokaliseren ze objecten en omgevingsfactoren waarin ze zelf in complete duisternis perfect weten te vliegen en te jagen, een opmerkelijke eigenschap.

De meest voorkomende vleermuis in onze tuinen is de **gewone dwergvleermuis** (*Pipistrellus pipistrellus*). Zij houdt van een menselijke omgeving, verschanst zich in en bij gebouwen en jaagt 's nachts in onze tuinen op vliegen en muggen. Deze kleine insecteneter, die perfect past in een luciferdoosje, verorbert **meer dan 300 insecten per nacht**. Deze warmteminnende diertjes hebben zich aangepast aan ons klimaat en gaan in het najaar in winterslaap. Ze verlagen hun metabolisme door hun hartritme en ademhaling te verlagen, hun lichaamstemperatuur daalt hierbij tot 2° à 6°C.

In deze slaaptoestand teren zij op hun vetreserve, die ze al in het najaar hebben aangelegd. Die maakt dan 25 à 30% van hun lichaamsgewicht uit. Ze slapen hierbij in een koele, enigszins vochtige en vorstvrije, ruimte. De lengte van de winterslaap is soortafhankelijk en kan 5 tot 7 maanden duren. Als het buiten even zachter wordt durven vleermuizen, zoals de hier ook voorkomende grotere laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), hun winterschuilplaats verlaten om even de vleugels te strekken en wat insecten mee te graaien waarna ze opnieuw van hun winterslaap genieten. Dit is echter meer uitzondering dan regel want een dergelijke winterse uitstap vraagt heel wat energie.

Overtuigd van het nut van deze diertjes, waarvan 13 van de 17 soorten die in Vlaanderen voorkomen, bedreigd zijn? Dan kan je hen helpen door extra schuilplaatsen te voorzien, want die worden steeds schaarser. Hang in uw tuin of aan een gevel een of meerdere speciaal ontworpen vleermuizenkasten op (zie inzet). Hang ze op verschillende hoogtes en in verschillende richtingen en met een vrije aanvliegrouwe om deze unieke inwoners te lokken. Zorg er voor dat elke kast toch minstens van een paar zonnige uren per dag geniet.

Vleermuizen helpen ... is jezelf helpen!

Bron: Tuinadvies.be

HEDENDAAGSE NATUURLIJKE TUINEN

WATERMOLENSTRAAT 17,
9572 SINT-MARTENS-LIERDE (LIERDE)
054/42.35.27 0499/42.26.51

ANNMUYLDERMANS@SCARLET.BE

WWW.TUINARCHITECT-ANN-MUYLDERMANS.BE

Als de dagen lengen, gaat de winter strengen

Volgen de weerstatistieken van het KMI zijn we half januari in het 'putteke' van de winter. En ook, volgens een oude volkswijsheid, zou de echte winterkou vallen in de periode waarin enkele 'vriesheiligen' hun feestdag vieren: Sint-Paulus (15/1), Sint-Antonius (met zijn varken, 17/1), Sint-Sebastiaan (20/1). En ja hoor, tot het einde van de maand wordt er nu toch winterweer voorspeld met (lichte) vriesnachten. Midden januari eindigen ook de zes donkere weken. En of ze donker waren! We kregen tot nu toe amper een handvol uren de zon te zien.

- Als er dan toch vorstweer komt, dan kan er binnen nuttig werk gedaan worden zoals zaaien, stekken en enten. Sommigen onder u zijn hiermee misschien al gestart. Zelf heb ik binnenshuis vorig weekend prei (Dana, zaadvast ras, eigen zaadwinning) in een isomobakje gezaaid, de volgende in de rij is zaaiui. Bij het kiemen zullen de dagen al merkbaar langer zijn en bij een zonnige dag wordt het al aangenaam in de veranda of serre. Buitenshuis in volle grond, maar wel beschermt in een tunnelserre, wacht ik tot half februari voor het zaaien van vroege worteltjes, radijzen, (snij)sla, spinazie, ...
- De typische wintergroenten zoals spruiten, prei, wintersavooien, schorseneren, pastinaak, aardpeer, ... kunnen in de tuin overwinteren. Pastinaak en aardpeer zijn winterhard en worden milder van smaak als ze een koudeperiode ondergaan hebben. Breng eventueel wat stro of bladeren rond de planten om de oogst te vergemakkelijken. Dat doe ik trouwens ook bij de prei, dan mag het nog een paar graden vriezen, ze blijven oogstbaar zonder beschadiging. Voor wortelen, die op het veld overwinteren, kan wateroverlast een spelbreker zijn en mede door vrachtschade van o.m. slakken lopen ze daardoor meer kans op rotten.
- Ik heb dit weekend de laatste andijvie en witloofwortelen naar binnen gehaald. Met de aangekondigde vrieskou neem ik liever geen risico. Omdat de zaai van mijn witloof grotendeels mislukt was ben ik maar laat gestart met 'intafelen'. Het oogsten of 'langen' van de witloofkroppen uit de eerste kweekbak is pas goed gestart en de volgende is verleden week ingetafeld. De 'afgedane' wortels verdwijnen niet in de GFT (of op de composthoop), maar worden aan de schapen gevoederd.
- Een juiste (neutrale) zuurtegraad (pH=7) van de grond is nodig voor een goede groei van het merendeel van de gewassen en planten. Op gronden met een te lage pH kan een tekort aan bepaalde voedingsstoffen ontstaan. Later ontstaan er abnormale bladverkleuringen door chlorose. Vooral steenfruitbomen (kersen-, pruimen-, perzikbomen) en okkernoten/walnotenbomen zijn dankbaar voor wat extra kalk. Als voedingselement zorgt calcium (Ca) voor onder andere stevige, lang houdbare vruchten. Daarnaast speelt het ook een belangrijke rol bij de bodemstructuur en bodemvruchtbaarheid. De zuurheidsgraad van de meeste gronden verlaagt jaarlijks. Als vuistregel kan u een tweejaarlijkse bekalking toepassen in de winter. De maanden december en januari zijn het meest geschikt, dus nu niet meer uitstellen, indien u dit nodig acht. De benodigde dosis kalk hangt af van de zuurheidsgraad van uw grond. Op zure gronden moet je meer kalk strooien dan op neutrale grond. Daarom is het raadzaam om op regelmatige basis een bodemanalyse te laten uitvoeren zodat je de exacte hoeveelheid kalk kan geven. Oppervlakkige grondbewerkingen en regen zorgen ervoor dat de kalk sneller kan werken.
Dit doe je beter niet:
  - kalk strooien samen met compost of met (organische) meststoffen!
  - Zuurminnende planten zoals Vaccinium-soorten (blauwe bes, bosbes, rode vossenbes), Rhododendron, Azalea en Camelia mogen geen kalkbemesting krijgen.
- Weet ook dat te grote kalkgiften nadelig kunnen zijn voor de beschikbaarheid en opname van bepaalde voedingsstoffen, doordat de zuurgraad (pH) stijgt. Een calciumgift op gronden met een hogere zuurgraad (pH > 6,5) kan dan beter met gips uitgevoerd worden, ook bij bestaande aanplant. Het unieke product 'Monterra Calcium', waarbij gebruik is gemaakt van natuurgips en plantaardige grondstoffen, is goed te verstrooien. Dit 'korrelgips' bevat naast 18% CaO en zwavel (12,75% SO₃), nog kleine hoeveelheden stikstof en kalium (beide circa 2%). Het bevat geen fosfaat. Dit alles uit 100% natuurlijke materialen, dus ook voor biologische (fruit-)teelten geschikt! Infobron ivm Monterra Calcium: <http://www.vlamings.nl/> en <https://t.co/hbiAks2vSS>

Propere houtasse (van de houtkachel) bevat veel kalk (Ca) en kalium (K) en is ook bruikbaar voor uw fruitbomen. Wacht tot april om houtas (100 g/m²) uit te strooien, om te voorkomen dat de aanwezige kalium zou uitspoelen.

- Het is nu ook een goed moment om al het tuinmateriaal grondig te controleren en eventueel te (laten) herstellen. Zo voorkom je heel wat ergernis op het ogenblik dat je in het voorjaar het materiaal wilt gebruiken. Verder is januari ook de optimale maand om nieuwe tuinconstructies te maken of verbeteringen aan te brengen op basis van de ervaringen van vorig jaar.
- In hobbyserres worden regelmatig dezelfde groenten geteeld. Dat gebrek aan vruchtafwisseling kan leiden tot "bodemmoeheid" met een zwakke groei tot gevolg. Vandaar dat er aangeraden wordt om de grond om de 3 à 4 jaar te vernieuwen. Zelf doe ik dat de laatste jaren niet meer. Ik neem de bovenste laag (10 cm) wel regelmatig weg (en gebruik die grond o.m. om mijn witloofwortelen in te zetten) en vul jaarlijks aan met een flinke hoeveelheid compost (1 grote kruiwagen per 3 m²).

Hoe weet je hoe het met uw serregrond gesteld is? Als je zonder probleem spinazie en sla kunt telen in je serre dan is het oké! Dit zijn namelijk twee groenten die niet goed gedijen als het zoutgehalte in uw grond te hoog is (ten gevolge van het geven van kunstmeststoffen en te weinig doorspoelen).

- Het is nu een goed moment om werk te maken van een teeltplan. Met een teeltplan verdeel je de moestuin in diverse percelen, elk bestemd voor een bepaalde groep gewassen. Maak een lijstje van de hoofdteelten en eventuele nateelten. Vermeld op je teeltplan welk gewas je waar en wanneer gaat zaaien of uitplanten. Bekijk eventueel het teeltplan van vorig jaar en verschuif de gewasgroepen. Zet geen twee jaar na elkaar hetzelfde gewas op hetzelfde perceel. Vruchtwisseling is het geheime wapen om ziektes te voorkomen en jezelf te verzekeren van kwalitatieve, gezonde groenten. Op basis van je teeltplan kan je de bodem voorbereiden door al of niet meststoffen in te werken of kalk te strooien.

Hierna ziet u een voorbeeld van een teeltplan voor een eerder grote tuin (extract uit 'Tuinieren' van oktober 2014, voordracht van Jos Van Hoecke). Maar dit is aanpasbaar voor een kleine tuin, waarbij je bv. maar een perceel met vrucht- en vlindergewassen zult hebben.

8 - S L A G E N S Y S T E M	perceel 1: bladgewassen bv: sla, prei, spinazie, suikerbrood, peterselie, selders, kervel, ...	↑ ↑ ↑ ↑ ↑ ↑ ↑ ↑	VEEL
	perceel 2: wortelgewassen bv: wortelen vroeg, rode biet, radijs, schorseneer, raapjes, ...	↑	WEINIG
	perceel 3: vruchtgewassen bv: aardappelen vroeg en prei als 2de teelt	↑	VEEL
	perceel 4: vlindergewassen bv: doperwt; tuinbonen en ...	↑	WEINIG
	perceel 5: bladgewassen bv: kolen, suikerbrood en roodlof	↑	VEEL
	perceel 6: wortelgewassen bv: wortelen bewaar, zaaiui bewaar, sjalot, bosui	↑	WEINIG
	perceel 7: vruchtgewassen bv: aardappel, tomaat, aardbei, pompoen, courgette	↑	VEEL
	perceel 8: vlindergewassen bv: boontjes struik en staakbonen, peulerwt	↑	WEINIG

- Als het weer het toelaat (overdag niet kouder dan -3°C), dan start ik eind januari met het snoeien van de buitendruiven. Dit doe je bij voorkeur op een droge dag zodat de wonden snel opdrogen.
- Wanneer de bodem het toelaat (niet bevroren, noch te nat om te betreden) kunnen deze maand (fruit)bomen en (fruit)struiken die niet op de juiste plaats staan nog steeds worden verplant, of nieuwe met blote wortel kunnen worden aangeplant. Controleer boombanden en palen regelmatig zodat pas aangeplante bomen de nodige steun krijgen.

Vorstschade bij fruitbomen

Door een sterke zonnestraling overdag, gevolgd door koude vorstnachten, kunnen in de stam en dikke boomtakken sterke spanningen voorkomen waardoor ze scheuren. Kenmerkend voor vorstschade zijn verticale scheuren (zie foto hiernaast: schade op een jonge perenboom). Vooral jonge appel- en perenbomen, steenfruitsoorten (kersen & pruimen) en okkernoten zijn erg gevoelig. Fruitbomen op zwakgroeiende onderstammen zijn meer gevoelig. Ook 's zomers kunnen sommige boomstammen barsten door extreem zonnig weer.

Het kan verklaard worden door het feit dat het spinthout (het hout net onder de schors en cambium) sneller krimpt dan het binnenste kernhout, met een barst tot gevolg.

Behandeling

De stam en de harttak worden preventief hiertegen gewit of gekalkt. De witte kleur weerkaatst de winterzon, zodat de temperatuur overal gelijk blijft. Deze behandeling kan in november gedaan worden, maar ook nu heeft het nog zin omdat er in februari vaak veel zon kan zijn overdag.

Producten

- Stamafwitmiddel, verkrijgbaar in de betere tuinzaak. Sommige handelsproducten hebben ook wildafwerende eigenschappen, zodat vrachtschade voorkomen wordt.
- Een zelf te maken afwitmiddel bestaat uit het maken van een pap met gedroogde koemest (125 g) of verse koemest (750g), leem of klei (250 g), zeewierenkalk (1,25 kg) en water.

Het stamafwitmiddel versterkt de schors en geeft een bescherming tegen zonnebrand & vorstscheuren. Tevens helpt het om de eieren en poppen van schadelijke insecten, die zich onder de schors of in spleten bevinden, te immobiliseren, waardoor je minder aantasting van blad en/of vrucht mag verwachten. Door de lagere stamtemperatuur zullen de bloembotten later open komen zodat er, bij late nachtvorst, minder vorstschade aan de bloesems zal zijn.

- Breng na het witten lijmbanden aan rond de fruitbomen tegen de wintervlinder.
- Naar het einde van de maand toe kan je starten met de snoei van fruitbomen. Je moet vooral snoeien om te zorgen dat er licht in de bomen kan.
- Jonge aangeplante bomen en struiken kan je best beschermen tegen wildvraat. Door gebrek aan voedsel gaan hazen en konijnen aan de bast van allerlei bomen en struiken knagen. U kan ter bescherming de stammen omhullen met gaas of plastic manchetten.

Waarom verschillende plantensoorten combineren?

Een zo groot mogelijke verscheidenheid in de tuin geeft niet alleen plezier aan de tuinier, maar is ook bijzonder interessant voor vele nuttige insecten en vogels. Een natuurlijke moestuin laat planten, dieren en insecten in harmonie met elkaar leven. Vervelende onkruidgroei is beter te beheersen. Geurende kruiden en groenten kunnen bepaalde vliegen en muggen verjagen. Schimmelziekten en plagen krijgen minder kans om zich uit te breiden. Door verschillende fruitsoorten te combineren is er meestal minder schade van diverse plagen (insecten, mijten, ...), waardoor je een grotere opbrengst mag verwachten.

Enkele voorbeelden:

- Een houtwal of gemengde haag (met gele kornoelje, haagbeuk, hazelaar, tamme kastanje, zwarte els en zwarte vlier) nabij fruitbomen zorgt voor veel natuurlijke vijanden van plagen.
- Bloemenranden in of naast een fruitperceel lokken meer nuttige insecten, die zich door het aanwezige stuifmeel beter kunnen vermeerderen en tezelfdertijd zorgen voor een betere bestuiving van het fruit. Zo kan je hondsdrif en kattenkruid (Nepeta) onder fruitbomen planten als nuttige bijenplant (solitaire bijen) en als laagblijvende bodembedekker.
- Smeerwortel in de omgeving van appelbomen zorgt voor extra kalium en zou woelmuizen afweren. Hou de smeerwortel in toom zodat hij niet te groot wordt.
- Tuinbonen of labbonen (Vicia faba) in of naast een fruitperceel zorgen voor een betere grondstructuur en er zijn later meer nuttige insecten aanwezig (o.a. oorwormen en lieveheersbeestjes komen naar de zwarte bonenluis).
- Zwarte vlier (Sambucus nigra) is aantrekkelijk voor bladluizen en later ook voor nuttige insecten. Rechte vliertakken kan je gebruiken om takken van perenbomen uit te buigen.
- Trosbessen die nabij appelbomen staan zijn signaalplanten om een tekort aan kalium (K) aan te geven. Vooral op lichte grond (zandgrond) is dat nuttig. De nuttige vijanden kunnen zich beter vermeerderen op trosbessen, zodat een aantasting van de roze appelluis (op de appelbomen) meestal beperkt blijft.
- Struikrozen die nabij druiven staan zijn signaalplanten om een eerste aantasting van echte meeldauw aan te geven.

	<p>ALUMINIUM EN PVC RAMEN EN DEUREN - VERANDA'S</p> <p>Edingseweg 110 9500 Moerbeke (Geraardsbergen) Tel. & Fax 054 41 91 97 BTW BE 864.426.089</p> <p>GSM 0496 76 58 16</p>
---	--